

Una conversa amb el Sr. Amigó **President de «Unió Republicana» i membre del Consell** **Executiu d'Esquerra Republicana de Catalunya**

No cal dir la importància que té per a «Unió Republicana», que un dels seus membres més destacats, avui President de l'entitat, hagi estat nomenat per a formar part del Consell Executiu del partit d'Esquerra Republicana de Catalunya, organisme suprem del partit. I si interessantíssim és per Unió Republicana, no ho és pas menys per Tàrrrega, ja que de fet entra a formar part en l'engranatge de la política esquerrana, del que n'havia fins ara estat apartada perquè per dir-ho en una frase que una vegada ja ens fou aplicada, se'ns considerava com la «ciutatella de la reacció».

Creguérem, doncs, interessantíssim de tenir una conversa amb el Sr. Amigó, nomenat per aquest càrrec per decisió de les comarcals a Lleida el mateix dia que a «Unió Republicana» se'l nomenava president per aclamació. No farem ara altra cosa que reportar aquesta conversa tan bé com sapiguem.

—«Ja ho veieu, em volen fer ésser polític per força», fou el primer que ens digué el Sr. Amigó. «La veritat, és que si no fos per la feina que ja tinc, i només em faltava aquesta, seria amb molt de gust que treballaria pel triomf cada dia més plé dels ideals esquerristes, que han estat, son i seran, els de tota la meua vida».

«La situació mateix en què actualment ens trobem a Tàrrrega sota el govern de les dretes la trobo tan perjudicial per tota la ciutat!!!... Creieu-ho, el bé més gros que podien fer els senyors que anaren a l'Ajuntament amagant la seva filiació amb el nom de Tàrrrega, si és que no volien perjudicar a aquesta, era el de dimitir el dia mateix de la proclamació de la República.

No sabeu pas el mal que fa a Tàrrrega aquesta mena de retard que portem en relació a la gran majoria de pobles i ciutats de Catalunya. Un perjudici moral i material.

Ademés un altre inconvenient dels grossos en què ens trobem, és aquesta política, o millor dit aquestes eleccions, fetes de cara als noms, i no als partits, als ideals. D'aquesta manera, no seria mai possible de governar en la nostra ciutat en «gran», o sigui d'una manera ordenada i segons uns principis. Així sempre existiria el personalisme, el favor, l'home que es ven el vot, i a l'hora de governar ens trobem que tot es fa a mitges, no s'acaba mai res i no hi ha unitat de criteri, ni de programa, ni de res.

Com a exemple d'això, només cal mirar l'actuació de l'actual Ajuntament, tan plena de desencerts, sempre amb por i a remolc dels altres, treballant per sota mà i no fent res. I si alguna cosa es fa, és perquè els altres l'imposen.

Ara mateix no pot ésser més pèssima la conducta que l'Ajuntament observa amb el que fa referència al traspàs de l'ensenyament. Les combinacions més absurdes i els «trucs» més rebuscats en donen la tònica. Ja veureu com una vegada més caldrà que sigui el poble que s'imposi, perquè de la manera que ho porten tot em sembla que no tindriem ni segon ensenyament ni res. La única solució era l'habilitació del local dels escolapis, però ja sabeu que no hi volen saber res. I a fi de comptes succeirà que així com ara només teníem escolapis, ara tindrem escolapis i jesuïtes.

Per la meua part, però, us asseguro que es farà tot el que calgui i arribant fins allí on sigui, perquè a Tàrrrega no tinguem de passar per la vergonya de què es hurli la llei».

Al preguntar al Sr. Amigó el que li semblava que caldria fer el dia que les esquerres de Tàrrrega anessin a l'Ajuntament, ens contestà d'una manera categòrica: «Mireu, primer que res escoles de primera i segona ensenyança. El Grup Escolar que s'està construint és insuficient. I una escola d'Agricultura, i una altra d'Arts i Oficis. Construir-les o habilitar locals, ni que fos a càrrec de l'Ajuntament, ja que si per part d'aquest es va decidit a una cosa, i s'hi demostra un positiu interès, és quan les corporacions oficials, es mostren disposades a arribar allí on no arriba aquest. Ademés hi ha prou puixança econòmica per poguer fer-se un repartiment extraordinari, ja que no està pas massa carregat l'ordinari. El que succeeix, és que tal com es vénen fent els repartiments, els que queden molt carregats són els industrials i comerciants, mentres que els demés, urbana i rústega, en proporció, paguen una insignificància. Reparant aquesta injustícia solament, es farien moltes pessetes».

Per últim parlarem al Sr. Amigó del seu nomenament pel Consell Executiu del partit, des del qual lloc, ens va dir, que ell procuraria servir els seus ideals liberals, esquerristes, catalanistes i laics.

«No cal pas dir, també—ens digué—que dins del si del Consell executiu, seré un decidit defensor de la divisió territorial de Catalunya, en vegueries i comarques. Si arriba aquest cas,estic disposat a estudiar-ho i documentar-me tant com calgui per fer prosperar el que no solament ho considero interessant per Tàrrrega, sinó que per tot Catalunya.

Endemés en tots els aspectes, procuraré portar la veu d'aquestes comarques, que vulguis o no vulguis, es ressenten i cada dia seria més, d'un centralisme barceloní, que no es pot deixar prosperar.

La protesta dels barris baixos

Convit

Si el nostre admirat Batlle, magnífic Consellers i senyors que componen la Junta Municipal de Sanitat, algun dia a la tarda, en lloc de donar l'acostumat passeig per la serra de Sant Eloi, deixant tan amable indret, anessin cap a la carretera d'Arbeca, recorrent el tros conegut amb el nom de «Muralla», disfrutarien d'unes olors i presenciarien uns espectacles altament higiènics i pintorescos.

Un ciutadà de primera classe

Després de caminar pocs metres, davant d'una fàbrica d'alcohols, tocant als arbres—pobres arbres que a no tardar es moriran en semblant rec—que voregen la carretera, veuran i sentiran un xarquer de vinasses que s'estén fins davant del carrer de les Piques i que per un forat de la Muralla desaiqua al reguer, embrutant les aigües del mateix. Si després de les protestes dels veïns, diferents vegades repetides; si després de les ordres de la Junta de Sanitat, el propietari de la fàbrica continua desaiquant les vinasses al reguer, perjudicant els arbres i empestant al veïnat, gairebé amb seguretat podem pensar que el dit individu pot ésser qualificat de ciutadà de primera classe.

Un greu focus de microbis

Si continuen el seu passeig, passat el carrer de la Font, a la placeta que es forma davant el carrer de les Sitges, trobaran càl drapaire. Com que el cobert no és prou gran per a contenir tots els trastos que compra, aquests desborden pel carrer i de cadires trencades, somniers rovellats i llits de ferro, no en vulgueu més; a ple carrer es fa la tria dels drapots i la placeta es converteix en un encant a l'aire lliure. I tot això no fóra res si al voltant d'aquest focus d'infecció no hi juguessin un estol de criatures que remenen els drapots i toquegen totes les porqueries que allí hi ha exposades entre un nuvol de mosques i pols. Junt amb els infants, els vells, puix que aquest lloc té una atracció especial: allí hi veureu gairebé constantment una reunió de 6, 8 ó 10 homes, sentats a terra o en cadires lisiades o apoiats a la paret. Aquest és el lloc de reunió dels vells més o menys baldats, dels gitanos, de l'home del sac i de tots els plegadors de papers. Calor, mosques, drapots, canalla i homes del sac.

La Junta de Sanitat, ens atrevim a pensar, té alguna feina a fer en aquest lloc.

Els gitanos

Caminant quatre passes més s'arriba al baixador que uneix el carrer de St. Agustí amb el raval del mateix nom. Es gairebé segur que hi troba-

ran uns focs d'herbes que fan bullir unes olles voltats de gitanes i la seva mainada negra i nua; i sota els plàtans de davant del moli del Codina i a baix el reguer, carros i bèsties i tota la impedimenta del nòmada: munts d'herba, marfegues, etc. Hi ha dies que s'hi han comptat 8 carros i altres tantes famílies que jauen a l'hombra i quan els convé s'escampen a bandes pels carrers de la ciutat. El vell amic dels nostres Consellers, el dictatorial Batlle Zalama, els ensenyaria la manera de lliurar els abandonats barris baixos d'aquesta invasió. Evidentment, en qüestions de policia i higiene municipal els podria donar moltes lliçons.

El Reguer

Està repugnant degut a les deixalles dels gitanos i a la brossa que la gent hi llença sens fer cas dels lletrerets que ho prohibeixen. Tenim entès que al pressupost hi ha una petita consignació per a la seva llimpiesa i si no ens equivoquem, des de que fou Batlle el Sr. Llord, no s'hi ha gastat un cèntim.

La claveguera

Continuant avall trobaran sota l'hort del Caragol la claveguera, sèquia que va a l'hort del Ferro i que engoleix una part considerable de les clavegueres de Tàrraga, que continua descoberta fins al pont de ferro per on travessa la carretera. Quant fa marinada, i en aquest temps és cada dia, la flairada pudenta que envaeix la carretera es inponderable i el perill infecció pels que hi han de transitar i veïns és greu. Si no ens informen malament ja l'actual Ajuntament havia promés incloure en el corrent pressupost la quantitat necessària per a cobrir aquesta claveguera, obra primordial d'higiene per aquella part de la ciutat. Si la promesa fou feta, el cert és que a l'actual pressupost no hi ha consignació per aquest objecte. La Junta de Sanitat també hi té feina aquí.

Els femers municipals

Si els nostres amables Consellers travesant el raval de sant Agustí, van fins a les basses, es trobaran davant una mar de brutícia. La brossa de molts anys amuntegada agafa una extensió gran i el vent s'encarrega que els papers i brossa menuda s'escampin per aquelles finques. Els empleats municipals, quan els sembla hi posen foc i el fum arriba moltes vegades fins a les eres veïnes amb perill de posar-hi foc. Allí hi trobaran l'home del sac i 7 ó 8 gossos que amb l'alimentació pútrida que consumeixen, són els que més fàcilment poden rabiar. No sabem que l'Ajuntament hagi donat cap importància a la campanya antirràbica que es mena arreu de Catalunya, amb tot i que no

fa gaire es registraren dolorosos casos deguts al pas d'un gos rabiós pel nostre terme. Tornem a pensar amb la Junta de Sanitat.

Acabament

Hem parlat amb molts veïns dels barris baixos i tots ells s'han queixat asprament de la falta de neteja i d'higiene d'aquells barris i de la indiferència i despreci de l'Ajuntament en posar-hi remei. Nosaltres hem volgut recollir l'estat d'opinió d'aquest barri habitat per gent modesta i treballadora—evidentment considerats ciutadans de tercera classe—donant forma a la seva protesta, pregant al nostre admirat Batlle i magnífics Consellers que hi posin ràpidament remei, perquè en aquesta època de calors són realment inhabitables. Està molt bé que es procuri hermostrar el Pati i fer coses pels «rics», però, el deure primordial és atendre les necessitats essencials dels humils.

Com no tenim gens de confiança de què el nostre prec sigui atès, si és així, en número pròxim, ens dirigirem directament a la Junta Provincial de Sanitat.

UN CIUTADÀ.

L'Exposició d'artistes targarins

Un èxit de veritat, d'aquells que ens faran quedar d'allò més bé, promet ésser aquesta exposició que «Palestra» organitza pel proper Setembre.

S'ha gestionat a la Generalitat, que donat el fi altament artístic i cultural d'aquesta exposició, vulgui oferir-hi el seu apoi moral i material i el Sr. Gassol, Conseller de Cultura s'ha ofert en tot i per tot i podem ja dir que l'apoi moral i material de la Generalitat no faltará.

En quant als artistes, s'ha rebut ja resposta dels Srs. Oliveras i Basiana, l'un resident a Aranjuez, i l'altre a Manresa, els que entusiasmats han promés enviar-hi les obres que es desitgin. Ademés l'altre dia tou a Barcelona una comissió que s'entrevistà amb els Srs. Marsà i Alsina Amils, els que també entusiasmats de debó, aportaran a l'exposició el que es vulgui. El Sr. Marsà en pintura i el Sr. Alsina Amils en escultura, i també en algunes obres de pintura. Nosaltres que poguérem veure del que es tractava, estem segurs de què serà quelcom no vist en la nostra ciutat.

I si això, és en qualitat, no serà pas menys en quantitat, ja que es creu que caldrà buscar un altre local més gran que el de la sala de l'Orfeó i la de «Palestra», donat el gran nombre d'obres que s'exposaran.

Una nova d'«Acció Comarcal» que no és res més que una nova mala fé

Donant compte d'una reunió general extraordinària celebrada per la Societat de Paletes diu, que es terminà la reunió sense concedir l'autorització que certs elements s'havien adjudicat per tal de representar la societat en la comissió «Pro Escoles».

De veritat, senyors d'«Acció Comarcal» només n'hi ha una i és la següent: Uns quants socis de dita entitat (que segurament no obraven per compte propi) demanaren la firma d'altres consocis per obtindre una reunió general.

En el transcurs de dita reunió alguns dels firmants digueren clar i concretament junt amb la gran majoria, que estaven completament d'acord amb els treballs que havia fet la comissió, tot encoratjant-los per a seguir la tasca empresa.

No cal dir que els savis de la mentada entitat que no necessiten escoles (segons referències són dos o tres) perquè no poguessin ésser comptats no gosaren ni a demanar votació per desautoritzar el que havia fet la Junta.

La Unió Agrària

Aquesta entitat s'ha prestat a treballar en la Comissió «Pro Escoles Públiques».

Unió Republicana

En la Junta general extraordinària celebrada el dia 23 del mes darrer, varen ésser elegits President i Vice-president els Srs. Marius Amigó i Josep Devant, respectivament.

Necrològica

El dissabte passat va deixar d'existir nostre correligionari En Josep Serra Verdú.

Com a republicà íntegre de tota la vida, el seu enterrament fou civil.

No cal dir com sentim la mort del Sr. Serra i és ben sincerament que acompanyem en la pena que afligeix a la seva desconhortada vidua.

TERRASSA CAFÉ ESPANYA

Dia 3, inauguració de la temporada de cine a l'aire lliure

A les 9'30 de la vetlla

Projecció de «La ballarina misteriosa» (sençera 4 parts), per Helene Costello i Robert Frazer

Dies de cinema: dimarts, dimecres, dijous i divendres de cada setmana.

Hispano - Targarina

Casa Central: TARREGA - Telef. 84, 85, 86 i 87

Des de 1.er de Juliol, ha quedat establert el **SERVEI DIARI D'ENCARRECS**
al preu únic de 5 cèntims quilo (mínim
50 cèntims) amb tots els pobles següents:

Tàrrega, Verdú, Ciutadilla, Belltall, Solivella, Montblanch, Guimerà, Vallfogona, Nalech, Rocafort Sant Martí Maldà, Belianes, Arbeca, Borges Blanques, Juneda, Torregrossa, Bellpuig, Golmés, Mollerusa, Sidamunt, Bell-lloch, Lleida, Balaguer, Linyola, Bellcaire, Penelles, Castellserà, Boldú, Fuliola, Tornabous, Anglesola i Tarròs.

Servei diari a domicili des de tots els pobles anomenats a IGUALADA i BARCELONA,
a preus econòmics

Utilitzant el nostre servei, guanyareu temps

Homes d'esquerra:
Llegiu els diaris "La Humanitat" i "L'Opinió".

Macià Badias Felip
Fàbrica d'Espadenyes

TARREGA

Fàbrica de gel
Marius Amigó
Avinguda Catalunya

LES GANGUES

CAMISERIA I GÉNERES DE PUNT

TARREGA

Ramon Novell
Fàbrica de Gasoses
TARREGA

Aigües Carbòniques Novell S. A.
Carretera de Vic, 167 - Telèfon 2060

MANRESA

La Comarca de Tàrrrega

Un article publicat en el diari barceloní «L'Opinió», amb el títol «Tàrrrega, capitalitat d'Urgell?», i degut a la ploma del meu amic Celestí Morlans, ha produït el seu efecte immediat: posar en guàrdia Tàrrrega contra una suposada campanya de desprestigi i moure'ns a desvirtuar una sèrie d'inexactituds, a la vegada que ha donat ales a una ciutat veïna que el mateix pudor ciutadà de l'articulista ens priva de consignar gràficament.

I bé; pot beneficiar en res la nostra Catalunya el suscitar rivalitats i suspicàcies entre pobles d'unes mateixes comarques, quan tot just s'està al començament d'unes llibertats, i el projecte de Divisió territorial no és res més que una cosa futura?

No seria millor procurar treure tot el partit de les engrunes d'autonomia que ens hem guanyat i no crear problemes que a res pràctic condueixen i que en casos com el que motiva la nostra intervenció, no responen a una realitat i són completament inoportuns i desplaçats?

Però..., l'ofensiva ha sortit d'una ciutat veïna i nosaltres no ens escamem res més que rectificar l'amic contraopinant, i posar les coses en el lloc que els correspon.

Anem a situar bé l'assumpte. Dels dos projectes preparats per la Ponència de la Divisió Territorial de Catalunya, el que en podríem dir A (de demarcacions) a base dels caps de partits actuals, situa Tàrrrega en el de Cervera, però això i n'obstant, la Ponència, atenent justes raons de caire cultural i econòmic, aconsella el repartiment de serveis entre els dos pobles.

Aquest projecte no el discuteix En Celestí Morlans, i és el projecte B, de Vegueries i comarques el que frapa el seu lleidatisme urgellenc.

Al contrari del projecte A que deixa plasmades unes divisions territorials que daten justament de 100 anys enrera, el projecte B de la Ponència, es fa ressó de raons històriques, geogràfiques, de caràcter utilitari (mercats), vies de comunicació, etc.

Fa a Tàrrrega, capitalitat de la comarca d'Urgell, i diu que, «conveniències de nomenclatura han fet que la Ponència adoptés la denominació d'Urgell, es tracta d'una estiragassada del nom que el fa arribar des de les terres regades del canal, fins a les secanes de la Segarra i Comalats».

Es reconeix Tàrrrega, centre d'una comarca històrica, natural, geogràfica, que completa aquests elements amb un mercat actual concorregudíssim i una xarxa de vies de comunicació esplèndida, i tot això unit a la potencialitat econòmica i cultural nostra, ha fet que la Ponència no pogués negligir i al contrari es veiés forçada a interpretar aquest fet real. Res de raons poderoses ni conven-

cionalisme; fets reals i històrics que imposen la seva valor.

La denominació que es dongui a la nostra comarca no ens interessa; la Ponència creu avinent dir-ne Baix Urgell i nosaltres que ens sabem urgellencs no ens do'ndria pas se'ns coneguts per Sant Eloi o barri dels jueus.

La limitació de la nostra comarca no vé assenyalada pel Canal d'Urgell—i aquí crec radica l'error del meu amic—, si no per radi del *mercat de Tàrrrega* i així els pobles perifèrics són en un dibuix que té la forma d'una cara, Donzell, a la coroneta; Talladell, Montornés i Guimerà, al clatell; Rocallaura i Omells de Nagaia, al coll; i Ibars d'Urgell, Bellpuig, Sant Martí i Maldà, entre boca i nas. En canvi Mollerusa, Golmés, etc. ja pertanyen a Lleida.

Per la rapidesa amb què fem aquestes ratlles no podem donar una llista completa de tots els homes que s'han preocupat dels problemes comarcals i situen Tàrrrega en la comarca d'Urgell.

Ens cal, però, fer memòria a En Morlans i dir-li que, Aulèstia inclou la Vegueria de Tàrrrega en Urgell, i Rovira i Virgili diu que, aquesta comarca està constituïda pel territori del que fou comtat d'Urgell, i situa el límit occidental entre Tàrrrega i Cervera.

Un estudi publicat a *Crònica Targarina* pel P. Rimblas, comprenia Tàrrrega a la comarca urgellenca, per les seves condicions geològiques, climàtiques, històriques, lingüístiques, etnogràfiques, etc. El règim pluviomètric és de l'Urgell i la fonètica (acabament de paraules en e), diferenta de la Segarra (acabament en a).

Per acabar, Tàrrrega és comarca històrica, amb vincles que es perden en les primeries del segle XIV, temps de Jaume II, i aquesta personalitat que ha mantingut vivent, tot i un Decret de Nova Planta i els decrets posteriors fins al 30 de Novembre de 1833, que esqueixaren les divisions territorials catalanes, esperem els targarins serà reconeguda el dia que el nostre Parlament sobirà legisli en aquesta matèria.

RAMON VILLERÓ.

Consell Executiu

En la reunió celebrada a Joventut Republicana de Lleida per a l'elecció dels membres que tenen de representar les comarques lleidatanes al Directori central del partit, foren elegits En Pere Coromines, En Marius Amigó i N'Epifani Bellí.

6452 — Imp. «Crònica Targarina». — Tàrrrega